

Муниципальное общеобразовательное бюджетное учреждение
«Азановская средняя общеобразовательная школа»
Медведевского района Республики Марий Эл

Рассмотрено на
заседании ШМО
протокол № 1
от «31» 08 2023г

*И.И. Ч. Шен-
Булатова*

Согласовано
Зам. директора по УВР:
Поисар
«31» 08 2023г

Утверждаю: приказ № 25/0
Директор: *Василь* от 01.09.23
«01» 09 2023г

Адаптированная рабочая программа
по марийскому (гос.) языку
для 6 класса

Программу разработала
Чернова Елена Васильевна
учитель марийского(гос.) языка и ОДНК НР

Азаново
2023

Рабочая программа составлена на основе примерной программы

- «Программа по марийскому (государственному) языку» (авторы В.В.Константинова, Г.С.Крылова, Н.А.Кулалаева, Р.П.Игнаева). 1-11 класс. Йошкар-Ола: ГБОУ ДПО (ПК) С «Марийский институт образования», 2011-112 г.
- Васенина О.Н. Рябина Л.Н. Малинина Г. Марий йылме. 6 класс: кугыжаныш марий йылме дене учебный пособий. – Йошкар-Ола: Марий книга савыктыш, 2013

для реализации в **6 классе** МОБУ «Азановская средняя общеобразовательная школа» в 2023-2024 учебном году

1. Планируемые предметные результаты изучения предмета «Марийский (государственный) язык» в 6 классе:

- понимание текста на слух, умение отвечать на вопросы;
- овладение лексическим материалом и использование их в речи;
- умение строить диалог и монолог в рамках изучаемой темы в соответствии с нормой;
- знать и уметь писать слова, словосочетания и конструкции в рамках темы;
- уметь составлять предложения или текст на основе рисунка;
- умение опираться на языковую догадку в процессе чтения (восприятия на слух) текстов, содержащих отдельные незнакомые слова или новые комбинации;
- иметь прочные знания по грамматике марийского языка

2. Содержание обучения марийскому(государственному) языку

Кудымшо классым пытарыше-влакын шинчымашышт да моштымашышт тыгай лийшаш улыт:

Колыштын умылымаште:

- туземме тема почеш текстым колыштын, умылен мошташ (палыдыме мут шуко лийшаш огыл);
- шуко палыдыме мутан текстым колыштын, тудын тун содержанияжым умылен керташ.

Кутырымаште:

- 650 мут да мут сочетанийым палаш да мутланымаште кучылтын мошташ (50 у мут, 600 – 1-5 классла гыч);
- мут сочетаний ден клише-влакым кучылтын, 7-8 репликан этикет сынан диалогым, 9-10 предложениян монологым чонен мошташ;
- вес енлан канашым пуэн мошташ; канаш дене келшымым але келшыдымым каласен мошташ;
- темлыме тема-влак почеш кучыкын каласкален керташ;
- лудмо текстын содержанияжым кучыкын каласен мошташ;
- йолташ, палыме ен, литературный герой нерген кучыкын каласкален мошташ.

Лудмаште:

- йузык да шке семын текстым умылен лудын мошташ (текстыште 2 % палыдыме мут лийын керташ);
- текстеште вашлиялтше палыдыме мутым орфоэпий правил почеш лудын мошташ;

- лудмо годым мутер дене пайдаланен мошташ;
- текстым ужашлан шеледен мошташ да йодышым шынден мошташ.

Возымаште:

- текст гыч эн күлешан информацийым возен лукташ;
- шке нерген кўчыкын возен мошташ (анкет), интервью налаш йодышым возен мошташ;
- кўчык саламлымашым, серышым (образец почеш) возен мошташ; тунемме тема почеш изи текстым возен мошташ.

Кудымшо классым тунем пытарыше-влак тыгай грамматический материал-влак дене палыме лийшаш да нуным кучылт моштышаш улыт:

- падеж-влак: сравнительный, совместный;
- лўм мутын **-ла** множественный числа суффиксше;
- лўм мутын **-зе, (-зо, -зö), -че, (-чо, -чö)** суффиксышт; лўм мутын притяжательный суффиксше-влак;
- глаголын желательный наклоненийже да тудын шöрымö формыжо;
- личный олмештыш мутын падеж дене вашталтмыже;
- неопределенный олмештыш мут;
- пале мутын превосходный степеньже;
- глаголын 2-шо эртыше жапше да тудын шöрымö формыжо;
- чотым ончыктышо наречий-влак;
- **-ла** суффиксан наречий;
- почеш мут-влак: **деч вара, деч ончыч, мучко, кöра, верч**;
- **-меке, мешке** суффиксан конструкций-влак;
- **-ме, (-мо, -мö), -ыме, (-ымо, -ымö)** суффиксан конструкций-влак;
- инфинитив + күлеш сочетаниян конструкций;
- обращений нерген умылымаш;
- **манын, садлан** ушем мутан сложный предложений.

- **Кудымшо классыште 4-5 почеламутым але почеламут гыч ужашым тунемаш.**

Наизусть тунемшаш произведений-влак:

Й. Осмин. Шыже тольо.

В. Абукаев. Школыш.

С. Чавайн. Книга.

А. Бик. Мый ом лўд.

А. Букетов. Ок мондалт.

Темлыме тема-влак:

№ п/п	Теме-влак	Мыняр шагат
1	Шыже пайрем.	3 шаг.
2	Финно-угор калык ешыште.	2 шаг.
3	Школ илыш.	4 шаг.
4	Марий Элем – шочмо верем	3 шаг.
5	У ий толеш.	2 шаг.
6	Мемнан ешыште пайрем.	2 шаг.
7	Профессий тўняште.	3 шаг.
8	Марий театр.	2 шаг.
9	Библиотекашты	3 шаг.
10	Тазалыкым аралыза.	2 шаг.
11	Сенымаш пайрем	4 шаг.
12	Провой кундеммыш экскурсий дене	4 шаг.

6 класс		34 шагат	коррекция
Марий йылме. Васенина О.Н., Рябинина Л.Н			
Урокын темыже		Мыняр шагат	
Шыже пайрем. 3 шагат			Повторяет, нарисует, напишет 2-4 слова
1	Шыже-сылне идалык жап.	1	
2	Кенежым ыле ужарге, а ынде...	1	
3	Текст дене пашам ыштымаш	1	
Финно-угор калык ешыште. 2 шагат			Повторяет, нарисует, напишет 2-4 слова
4	Финно-угор калык-влак.	1	
5	Шуко йылмым палет,...	1	
Школ илыш. 4 шагат			Повторяет, нарисует, напишет 2-4 слова Напишет расписание
6	Келшен илыше, ваш-ваш полшышо классем	1	
7	Расписаний воктене.	1	
8	Йӧратыме урок.	1	
9	Паша кече. Урок деч вара.	1	
Марий Элем-шочмо верем. 3 шагат			Повторяет, нарисует, напишет 2-4 слова
10	Марий Эл-шочмо вер	1	
11	Марий чодыран поянлыкше.	1	
12	Энер да ер поянлык.	1	
У ий толеш. 2 шагат			Повторяет, нарисует, напишет 2-5 слова
13	У ий толеш.	1	
14	Марий калыкын илыш-йӧлаже. Шорыкйол	1	
Мемнан ешыште пайрем 2 шагат			Повторяет, нарисует, напишет 2-4 слова Про семью расскажет
15	Еш традиций	1	
16	Шочмо кече. Пайрем үстел.	1	Повторяет, нарисует, напишет 2-4 слова
Профессий тӱня. 3 шагат			Повторяет, нарисует будущую профессию, напишет 2-4 слова
17	Профессий-влак тӱняште.	1	
18	Ача-аван профессийышт.	1	
19	Мый ... лийнем	1	
Марий театр. 2 шагат			Повторяет, нарисует, напишет 2-4 слова
20	Йошкар-Оласе театр-влак	1	
21	Ме театрыш каена.. М.Шкетан лӱмеш Марий театр	1	
Библиотекекыште 3 шагат			Повторяет, нарисует, напишет 2-6 слов Показывает, какую книгу читает Рассматривает газеты,
22	Книга – мемнан йолташна.	1	
23	Школ библиотекекыште.	1	
24	Марий йоча газет ден журнал.	1	
Тазалыкым аралыза! 2 шагат			Повторяет, нарисует, напишет 2-4 слова, предложения
25	Кече режим.	1	
26	Поликлиникекыште. Аптекекыште.	1	

	Сенымаш пайрем 4 шагат		
27	Сенымаш пайрем-эн кугу пайрем.	1	Повторяет, нарисует, напишет 2-4 слова, показывает
28	Обелиск воктене	1	
29	Нуно мемнан школышто тунемыныт.	1	
30	Кочамын орденже. Марий герой-влак.	1	
	Провой кундемыш экскурсий дене. 3 шагат		
31	Провой кундем. Звенигово ола.	1	Повторяет, нарисует, напишет 2-4 слова
32	Провой кундемын лумло енышт.	1	
33	И.Палантай-первый марий композитор	1	
34	Иктешлымаш	1	